سرمقاله

لرزه‌نگاری اجتماعی

ادامه از صفحه ۱

... مشابه همین مساله در حوزه مسائل اقتصادی، سیاسی و اجتماعی وجود دارد. از یکسو موسسات آماری شاخص‌های اقتصادی را درخصوص نرخ رشد، تورم، نرخ بیکاری و میزان اشتغال ایجادشده به دست می‌دهند و از سوی دیگر موسسات نظرسنجی قادرند بعطور مرتب میزان رضایت مردم را از سیاست‌های اجرایی در کل جامعه و همچنین در میان لایه‌های مختلف اجتماعی اندازه‌گیری کنند. به همین دلیل امکان بروز بحران‌های اجتماعی (اعتراضات خیابانی و...) در کشورهای دموکراتیک تقریبا منتفی است زیرا مردم از طریق فرآیندهای دموکراتیک می‌توانند به راحتی نظرات خود را اعلام کنند و از طریق پروسه انتخابات دولت‌هایی را بر سر کار آورند که بیشترین قرابت را با تفکرات اکثریت دارد و همچنین موسسات نظرسنجی بعطور مستمر میزان رضایت مردم از سیاست‌های اجراشده را پیش روی سیاستگذاران و افکار عمومی قرار می‌دهند.

اما در مواردیکه امکان پیش‌بینی روندهای سیاسی و اجتماعی، حتی از سوی کارشناسان بسیار خبره دشوار است. زیرا در فقدان دستگاههای لرزنگاری، اطلاعات با دقت و سرعت به سیاستگذاران مخابره نمی‌شود و به همین دلیل امکان پیش‌بینی بسیار دشوار می‌شود مثال بارز آن را می‌توان در رویدادهای موسوم به بهار عربی دید که شاید خبرترین تحلیلگران خاورمیانه از پیش‌بینی رویدادهایی که به سرعت رخ داد و هزینه‌های سنگینی که بر منطقه تحمیل کرد، عاجز ماندند. در جوامع باز مردم به راحتی قدرت اظهارنظر دارند و حتی تکنولوژی کنترل ناآرامی‌های اجتماعی با کشورهای در حال توسعه بسیار متفاوت است. برای مثال در شهر لندن، منطقه‌ای به نام هاید پارک برای گردهمایی احزاب و گروه‌های سیاسی پیش‌بینی شده است. سال‌ها پیش یکی از بستگان نزدیکم برای مشاهده اوضاع هاید پارک به جنداعتی را در آنجا گذرانده بود، نقل می‌کرد که فردی را دیده که از چهارپایه‌ای بالا رفته، عده‌ای را به دور خود جمع کرده و سخنان شورانگیزی را بر زبان می‌راند. در همین حین از یک انگلیسی پرسیده است که فرد سخنران به کدام حزب سیاسی تعلق دارد که در پاسخ می‌شنود: «آقای داماد از دست یکی از بستگان نزدیک همسرش به ستوه آمده است و رفتارها او را نقد می‌کند» به این ترتیب برای تخلیه بسیاری از فشارها و هیجانات اجتماعی مکانیسم‌های قانونی تعریف شده است و در واقع همانند پیش‌لرزه‌هایی که انرژی داخلی زمین را تخلیه می‌کند و امکان بروز زلزله‌های سنگین را کاهش می‌دهد، سوپاپ‌های اطمینانی برای تخلیه خشم جمعی تعبیه شده‌است.

نکته دیگری که دقت در آن ضروری می‌نماید، سختگی است که از سوی مسوولان اقتصادی درخصوص دستاوردهای رشد اقتصادی، نرخ بیکاری و میزان اشتغال در ماه‌های اخیر بیان می‌شود و این سوال مطرح می‌شود که چرا در مقطع زمانی فعلی این هیجانات بروز پیدا می‌کند و چرا در شرایط ناگوار اقتصادی جنگ تحمیلی با مقطع زمانی سال‌های ۹۰ تا ۹۲ که مردم شرایط بسیار ناگواری را تحمل می‌کردند، این واکنش‌ها بروز پیدا نکرد. در پاسخ باید گفت مسائل کلان کشور تک‌بعدی و تک‌متغیره نیستند و ابعاد بسیار گسترده‌ای دارند. وقتی ما درباره رشد اقتصادی کشور صحبت می‌کنیم، بحث درخصوص افزایش میانگین درآمد سرانه در کشور است و مشخص نیست تاثیرات این رشد اقتصادی بر هریک از دهک‌های درآمدی چگونه است یا تاثیرات رشد در بین طبقات مختلف اجتماعی و همچنین نقاط مختلف جغرافیایی به چه ترتیب است. برای مثال در طول دهه ۹۰ اگرچه رشد اقتصادی کشور در حدود صفر بوده است، اما بررسی هزینه خانوار در حال حاضر نشان می‌دهد که رفاه آنان نسبت به اوایل دهه ۹۰ حدود ۳۷ درصد کاهش یافته است.

به‌علاوه در طول سال‌های اخیر شکاف بین پایتخت‌نشینان و سایر استان‌های کشور همچنان رو به افزایش است که مهم‌ترین عامل آن را می‌توان تمرکز هر چه بیشتر هزینه‌های دولتی در شهر تهران دانست. نکته دیگری را باید درباره نرخ بیکاری اعلامی ۹ درصدی گوشزد کرد. قرض کنید مطب دکتری داریم که همیشه ۱۰ نفر در صف انتظار برای ویزیت پزشک هستند. افراد جدید بعطور مرتب به مطب دکتر وارد و عده دیگری پس از ویزیت از آن خارج می‌شوند. این وضعیت همچون بیکاری در کشورهای در حال توسعه است که از آن به نام بیکاری اصطکاکی یاد می‌شود. حال مطب دیگری را تصور کنید که ۱۰ نفر در آن همواره حضور دارند، ولی به سختی فردی به مطب وارد یا از آن خارج می‌شود. این موقعیت می‌تواند بسیار شبیه کشور ما باشد که عده زیادی از بیکاران فارغ‌التحصیل، بالاخص در شهرهای کوچک حضور دارند که سال‌هاست در انتظار یافتن شغلی مناسب هستند و امیدی هم برای حل مشکل خود در آینده ندارند. این افراد بویژه زمانی که امید خود را رنگ‌باخته می‌بینند هریک می‌توانند تبدیل به تهدیدشوند.

حتی اگر در خوش‌بینانه‌ترین حالت فرض کنیم مردم به لحاظ درآمدی در وضعیت مناسبی به سر می‌برند، مساله مهم دیگر فساد و تبعیض است که در شرایط فعلی و با همه‌گیرشدن فضای مجازی و رسانه‌های فراگیر امکان اطلاع مردم در اقصی نقاط کشور از رویدادهای پشت پرده کشور فراهم شده است. اگر به پرونده‌های تحولات گذشته نیز نگاه کنیم، ما در سال ۵۵، بالاترین درآمد سرانه تاریخ را داشته‌ایم؛ عددی که با گذشت بیش از ۴ دهه هنوز امکان تکرار آن وجود ندارد؛ ولی دلایلی که به نارضایتی دامن زد، احساس فساد و تبعیض در بین عامه مردم بود؛ احساسی که به روشنی از طریق آمار تاریخی ضریب جینی در آن دوره قابل تایید است.

در پایان باید دید بهترین روش مواجهه سیاستگذاران در تحولات اخیر چیست؟ اولا دولتمردان ما دسترسی دقیق و کاملی به موسسات نظرسنجی که بتواند به آنان اطلاعات دقیق و جامعی از لایه‌های مختلف اجتماعی و همچنین لایه‌های جغرافیایی در بین استان‌ها و شهرستان‌های کوچک و بزرگ بدهند، ندارند. به همین دلیل در بسیاری از موارد با پدیده‌هایی روبه‌رو می‌شوند که آنان را غافلگیر می‌کنند.

ثانیا دولت باید بتواند برنامه‌های خود را بعطور دقیق و کامل برای مردم روشن کند و در مواردی که لازم است جامعه هزینه‌های کوتاهمدتی را متحمل شود، آنان را برای پذیرش این سیاست‌ها متقاعد سازد. به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر با برنامه‌های دقیق و مشخصی برای خروج از وضعیت فعلی اقتصاد کشور تهیه نشده است یا دولت‌ها نتوانسته‌اند این برنامه‌ها را برای مردم تشریح کنند و آنان را برای اجرای سیاست‌های خود همراه سازند. به هر حال گسترش این تحولات همچون چراغ خطری است که در هنگام ناوبری یک هواپیما ظاهر می‌شود. دولت‌ها برای مواجهشدن با این چراغ هشدار، دو راه در پیش دارند یا دلایل روشن شدن چراغ خطر را بررسی کنند یا سیم پشت چراغ را قطع کنند که در این صورت، بهبودی حاصل نخواهد شد.

دکتر علی‌فرحبخش
Alborz.payam@gmail.com

رئیس جمهور در اجلاس اتحادیه خبرگزاری‌های آسیا و اقیانوسیه:

ترور فرهنگی نمی‌خواهد مردم در جریان حقایق قرار گیرند

رئیس‌جمهور کشورمان گفت: امروز دوره یکجانبه گرایی گذشته و قدرت آمریکایی‌ها در منطقه رو به افول است.

به گزارش پیام آشنا، حجت‌الاسلام سید ابراهیم رئیسی دیروز در اجلاس اتحادیه خبرگزاری‌های آسیا و اقیانوسیه، گفت: امید آفرین بودن برای یک رسانه شرط است و رسانه نه فقط باید حفظ هویت و استقلال ملت‌ها را صیانت کند و آزادی را برای ملت‌ها تضمین کند، بلکه باید ملت‌ها را در برابر هجمه‌ها صیانت کند و این رسالت رسانه‌هاست.

با تحریم به دنبال ترور اقتصاد ما هستند

رئیس‌جمهور عنوان کرد: ما قسام تروریها را داریم، اعم از ترور شخص و ترور شخصیت همراه با توهین‌ها و تهمت‌ها گاهی ترور، ترور اقتصاد یک کشور است. برای مثال، با تحریم به دنبال ترور اقتصاد ما هستند و امروز تحریم همان جنگ سابق است.

رئیسی اضافه کرد: گاهی ترور، فرهنگی است. تروریسم فرهنگی آن است که به حقایق نمی‌پردازد و تلاش می‌کند حقایق حذف شود و در گردونه اطلاعات حقیقت وجود نداشته باشد. کار دیگر آن پنهان کردن حقیقت است و با دروغ و نیرنگ در این مسیر تلاش می‌کنند.

ترور فرهنگی نمی‌خواهد مردم در جریان حقایق قرارگیرند

رئیس‌جمهور بیان کرد: گاهی بخش کم‌اهمیتی از حقایق رابیان می‌کنند تا حقایق اصلی پنهان بماند. ترور فرهنگی نمی‌خواهد مردم در جریان حقایق قرار گیرند. در رسانه هم همین طور است. کار رسانه مأموریت خطیری برای اصحاب رسانه است تا هویت تمدنی و داشته‌های مطرح میان ملت‌ها از جهت ظرفیت‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و غیره را معرفی کند و به آنها بیاموزد که در مقابل ترورهابایستادگی و مقاومت کنند.

وی با تاکید بر اینکه جریان مقاومت و نگاه مقاومتی در برابر هجوم به ظرفیت‌ها و آثار تمدنی به ملت‌ها باید توسط رسانه صیانت شود، گفت: رسانه می‌تواند حفظ ارزش‌ها و کرامت‌های انسانی و مأموریت اجرای عدالت در جامعه را پیگیری و اجرا کند.

رئیس جمهور تصریح کرد: امروز استکبار به دنبال آن است تا ادراکات مورد نظر خود را به جامعه و مخاطبان تحمیل کند. اینکه برداشت درستی از وقایع صورت گیرد، کار رسانه‌های مستقل است نه اینکه آنچه رسانه‌های غربی می‌خواهد را القا کنند. امپراتوری رسانه‌ای امروز این است که آنچه آنها می‌خواهند بیان شود.

امروز جنگ، جنگ روایت‌هاست

رئیسی ادامه داد: نقش شما به عنوان رسانه این است که از خشونت، جرایم سازمان یافته به راه انداختن اختلافات قومی و مذهبی و امور مربوط به قاچاق مواد مخدر و سایر مسائل در رسانه‌ها جلوگیری کنید. امروز به دنبال تفرقه افکنی میان ملت‌ها هستند. امروز جنگ، جنگ روایت‌ها است. از یک حادثه چند روایت متفاوت ارائه می‌شود و برای تشخیص درستی و نادرستی آن باید دنبال واقعیت‌ها رفت.

رئیس‌جمهور افزود: بعد از دوره یکجانبه گرایی امروز فصل جدیدی در حال بروز است و قدرت‌های جدیدی در حال خلق در دنیا است. امروز دوره یکجانبه گرایی گذشته است. امروز قدرت آمریکایی‌ها در منطقه رو به افول است.

رئیسی گفت: این اتلاف رسانه‌ای می‌تواند بسیار خوب باشد و در جهت انجام کار حرفه‌ای و متعهدانه به کار گرفته شود و مجموعه متحدی به عنوان اتحادیه در برابر فرهنگ غربی فعالیت کند. نقش مدیریت این مجموعه که در اختیار جمهوری اسلامی قرار می‌گیرد، باید بتواند اتلاف کشورها در منطقه و جهان را به همراه داشته باشد.

قدرت غربی‌ها که در عالم یکه‌تازی می‌کردند رو به افول است

وی با بیان اینکه امروز همکاری کشورها در منطقه قدرت‌هایی را خلق می‌کند، گفت: یکی از قدرت‌هایی که در حال خلق شدن است در منطقه آسیا و اقیانوسیه است که بسیار قابل توجه است. با توجه به داشتن جمعیت قابل توجه، ذخایر و منابع بسیار و شکل‌گیری اتحادیه‌های متعدد مانند شانگهای و اوراسیا در منطقه به این منطقه قدرتی بخشیده شده است و کشورها در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و قدرت آفرینی می‌کنند. با این تشکل و تشکل‌های مشابه قدرت‌های غربی که در عالم یکه تازی می‌کردند رو به افول است.

رئیس‌جمهور ادامه داد: ما در سیاست همسایگی خود و سیاست کشورهای منطقه برای سازمان‌ها و اتحادیه‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای جایگاه ویژه‌ای قائل هستیم و در این دوره همکاری‌های خود را با کشورهای منطقه و کشورهای آسیا و اوراسیا، شانگهای و اکو افزایش دادیم و این کارها رو به افزایش است.

دشمنان با تحریم‌ها به جایی نرسیدند و حالا به دنبال تهدید هستند

رئیس‌جمهور تاکید کرد: امروز جمهوری اسلامی در جایگاه قدرت و عزت است و ما فکر می‌کنیم توطئه‌هایی که علیه جمهوری اسلامی صورت می‌گیرد و به دنبال آشوب هستند، به دلیل پیشرفت و قدرت جمهوری اسلامی است زیرا آنها دیدند با تحریم‌ها به جایی نرسیدند و حالا به دنبال تهدید هستند.

رئیسی عنوان کرد: از روسای چند کشور خواستم پیام بدهند که آمریکایی‌ها برای چندمین بار در محاسبات خود دچار خطا و اشتباه شدند و این بار هم از همان دفعات بود. خطاهای آنها خسارات بسیاری برای آنها به همراه دارد. مانند حضور ۲۰ ساله در افغانستان و خسارت به آنها که یک خطای راهبردی و استراتژیک آمریکایی‌ها بود.

وی افزود: جمهوری اسلامی به لطف خدا و برکت خون شهدا امروز قدرتمندتر از هر زمانی خواهد بود و حضور قدرتمندانه‌ای در منطقه خواهد داشت و این در دستور کار جمهوری اسلامی و برای حمایت از مظلومان عالم و مردم تحت ستم و آزادی خواهان خواهد بود.

رئیس‌جمهور خاطرنشان کرد: امروز استقاردهای دوگانه غربی‌ها در حقوق بشر، آزادی و غیره توسط شما رسانه‌ها قابل تعریف است و این وظیفه مهم و سنگینی برای شما است تا مردم را آگاه کنید و با رشد اطلاعات و رشد فرهنگی به آنها اطلاعات بیشتری دهید تا آنها بدانند غربی‌ها با نیرنگ و فریب قصد دارند کشورهای مستقل را وابسته و کشورهای وابسته را مستقل جلوه دهند. ان شاء الله این اتحادیه با کمک همه اعضا بتواند هر روز طریق رشد و تعالی را بپیماید و گام خوبی در جهت استقلال و حفظ هویت ملت‌ها برداشته شود.

رئیس شبکه بهداشت فردیس مطرح کرد:

بهره برداری از بیمارستان فردیس تا پایان سال جاری

رئیس شبکه بهداشت و درمان فردیس گفت: بیمارستان فردیس برای تجهیز و راه‌اندازی تحویل دانشگاه علوم پزشکی البرز شده است.

به گزارش پیام آشنا، پانته آ عینی اظهار کرد: بیمارستان ۲۶۰ تختخوابی فردیس، بخش‌های مختلف درمانی و پزشکی از جمله اتاق‌های عمل جراحی، زنان و زایمان، اورژانس، کودکان، آی سی یو، سی سی یو، ارتوپدی و امثال آن پیش بینی شده است.

او ادامه داد: در آخرین بررسی‌های کارشناسان وزارت بهداشت و درمان از این بیمارستان، تعدادی نواقص کاری مشاهده شد که پیمانکار پروژه موظف به رفع این نواقص در مدت زمان یک ماه شد.

عینی تاکید کرد: با تحویل این بیمارستان به دانشگاه علوم پزشکی، اقدامات لازم برای تجهیز و جذب نیروی انسانی مورد نیاز آن آغاز شده است.

وی افزود: در ادامه مامورانی با انجام اقدامات اطلاعاتی موفق به شناسایی مخفیگاه متهم شده و بلافاصله با بکارگیری روش های پلیسی که بررسی موضوع را در دستور کار خود قرار دادند.

وی افزود: در ادامه مامورانی با انجام اقدامات اطلاعاتی موفق به شناسایی مخفیگاه متهم شده و بلافاصله با بکارگیری روش های پلیسی او را دستگیر کردند.

رئیس پلیس فتا البرز اعلام کرد: با تلاش مامورانی پلیس فتا فردی که در صفحه اینستاگرامی خودش ضمن همکاری با رسانه های معاند، اقدام به نشر اکاذیب و تشویش اذهان عمومی می کرد شناسایی و در شهر جدید مهستان در این استان دستگیر شد.

سرهنگ جلیلیان خبر داد:

دستگیری گرداننده پیج اینستاگرامی غیرمجاز در البرز

به گزارش پیام آشنا، سرهنگ رسول جلیلیان گفت: کارشناسان پلیس فتا استان البرز حین رصد فضای مجازی با صفحه ای مواجه شدند که به صورت گسترده اقدام به نشر اکاذیب و تشویش اذهان عمومی می کرد

مدیر کل کمیته امداد البرز خبر داد:

۸ هزار دانش آموز تحت پوشش کمیته امداد البرز

مدیرکل کمیته امداد البرز گفت: در حال حاضر حدود ۸ هزار دانش آموز در مقاطع مختلف تحصیلی از خدمات این نهاد مثل کمک هزینه تحصیلی، خرید وسایل و لوازم التحریر بهره مند هستند

به گزارش پیام آشنا، محمد محمدی فرد با اشاره به شناسایی دانش آموز بازمانده از تحصیلی که تحت پوشش کمیته امداد البرز قرار دارند، اظهار کرد: تا کنون ۲۲۸ مددجویی که به دلایل مختلف ترک تحصیل کرده‌اند، را شناسایی کرده‌ایم.

وی ادامه داد: با انعقاد قرارداد با مشاوران حرفه‌ای، طی برنامه‌های منظم با آنها تماس گرفته و زمانی برای مشاوره تعیین می‌شود تا شاید شرایط بازگشت به تحصیل آنها فراهم شود.

وی توضیح داد: البته اغلب این دانش آموزان بالای ۱۶ سال سن دارند و شاید بازگرداندن آنها به چرخه تحصیل ساده نباشد.

این مسئول اضافه کرد: قاعدتا برخی از این مددجویان علاقه‌ای به ادامه تحصیل ندارند به همین دلیل سعی می‌شود با آموزش و مهارت آموزی، شرایط استقلال آنها را فراهم کنیم.

مدیرکل کمیته امداد البرز گفت: با توجه به اینکه بخشی از این مددجویان به عنوان نیروی کار در مراکزی مشغول به کار هستند، می‌توان با مهارت آموزی، زمینه اشتغال آنها در فضاهای حرفه ای را فراهم کنیم.

محمدی فرد با اشاره به تعداد دانش آموزان تحت پوشش کمیته امداد البرز افزود: در حال حاضر حدود ۸ هزار دانش آموز در مقاطع مختلف تحصیلی از خدمات این نهاد مثل کمک هزینه تحصیلی، خرید وسایل و لوازم التحریر بهره مند هستند.

پلیس راه البرز:

رانندگان از سفرهای غیرضروری در مسیرهای کوهستانی البرز خودداری کنند

رئیس پلیس راه البرز گفت: با توجه به پیش بینی سازمان هواشناسی مبنی بر وزش باد شدید، ورود سامانه تندری، رانندگان از سفرهای غیر ضروری در جاده‌های کوهستانی استان خودداری کنند.

به گزارش پیام آشنا، سرهنگ پیمان کرمی افزود: در صورت ضرورت سفر به ویژه در محور کرج - چالوس، رانندگان و مسافران تجهیزات کامل همراه داشته باشند.

وی اضافه کرد: با توجه به پیش بینی هواشناسی ، مسافران در حاشیه جاده ها و رودخانه ها توقف نکنند

کرمی افزود: بروز گردو خاک و مه گرفتگی سبب کاهش دید افقی رانندگان شده که می طلبد ضمن رعایت قوانین رانندگی با سرعت مطمئنه رانندگی کنند.

وی خاطرنشان کرد: خودروهای باربری طوری اقدام به بارگیری کنند که سبب ریزش کالادر سطح زمین بروز حوادث احتمالی نشود.

رئیس پلیس راه البرز یادآورشد: طی چند روز گذشته باتوجه به بارش باران و گردو غبار چندین فقره واژگونی خودرو در جاده های پرترافیک البرز رخ داد که نشانی ازبی توجهی و عدم رعایت سرعت مطمئنه از سوی رانندگان بوده است.

وی گفت: اطمینان از سلامت فنی خودرو، همراه داشتن سوخت کافی از مهمترین توصیه ها برای پیشگیری از مشکلات سفر است و رانندگان قبل سفر از سالم بودن بخاری و برف پاک کن خودروی خود اطمینان حاصل کنند تا سبب حوادث احتمالی نشود.

گودرزی افزود: همراه داشتن تجهیزات زمستانی، لباس گرم و غذای کافی از دیگر توصیه های پلیس راه البرز به رانندگان است.

کرمی تاکید کرد: رانندگان باید از توقف در محدوده هایی که احتمال ریزش سنگ دارد، پرهیز کنند.

وی گفت: پلیس راه البرز با آمادگی کامل درتمام راه های این استان برای هرگونه خدمات امدادی و انتظامی در محل های مورد نظر مستقر شده است.

یادداشت

سامانه موشکی باور ۳۷۳ نماد باور به دانش ایرانی

تحریم اگر چه برای کشور و صنعت دفاعی مشکلاتی را ایجاد کرد اما عامل بسیار مهمی شد تا توسعه فناوری‌های دفاعی باشدت بیشتری انجام شود و سامانه موشکی باور ۳۷۳ نماد باور به دانش ایرانی است. پس از جنگ تحمیلی و رسیدن به این نکته حساس که وجود یک ساختار منسجم پدافند هوایی برای دفاع از کشور امری اجتناب‌ناپذیر است و نکاهی به جنگ‌های اخیر از جمله جنگ اول و دوم در عراق، بحران کوزوو، و حمله اخیر نیروهای آمریکایی به سوریه با حجم انبوهی از موشک‌های کروز مشخص شد که اهمیت پدافند هوایی برای دفاع، بسیار بیشتر از آن چیزی است که در گذشته تصور می‌شد. از سوی دیگر پیشرفت‌های روز افزون در حوزه فناوری‌های هوایی و تولید انواع مختلف هواپیماهای نسل پنجم و ارتقای فن آوری های موشک‌های کروز و بالستیک و سرعت و دقت بسیار بالای این تجهیزات در آفند، لزوم استفاده از تجهیزات مناسب و به روز پدافندی و همچنین حضور نیروی انسانی قوی و کار آزموده را برای افزایش بهره وری در دفاع هوایی حیاتی می‌کند.

ایجاد یک چتر مناسب و کامل پدافندی برای گستره مرزهای هوایی کشور نیازمند ابزار و تجهیزات به روز و پیشرفته و همسان با تجهیزات آفند کننده است، که قطعاً به دست آوردن این رده از تجهیزات با وجود تحریم‌های گسترده تسلیحاتی نیازمند هزینه‌های هنگفت و واگذاری بشیتابی مهمترین بخش دفاعی کشور به مجموعه‌های غیر بومی است.

تجربه عملیاتی بسیاری از کشورها در خریدهای دفاعی حساس در این وضعیت نشان می‌دهد، اطلاعات سامانه‌ها، توانمندی دفاعی، گستره پوشش و مهمتر از همه نقاط ضعف احتمالی و راه کارهای مقابله با آن به عنوان امر فشار در مواقع بحرانی عمل کرده و ساختار دفاعی کشور را دچار تلاطم می‌نماید.

با تدبیر فرماندهی معظم کل قوا تعیین ساختار جدید پدافند هوایی کشور از سال ۱۳۸۷ و التزاع پدافند هوایی از نیروی هوایی در ارتش و جابجایی تجهیزات پدافندی با هدف افزایش ظرفیت‌های دفاع هوایی و همینطور تغییر ماهیت مأموریت پدافند از دفاع نقطه‌ای به دفاع از کلیه اماکن حساس و حیاتی، پدافند هوایی ارتش به صورت یک تشکیلات مستقل شکل گرفت و با توجه به نیاز کشور به استفاده از سامانه‌های ارتفاع بلند، پدافندی، علاوه بر پیگیری خرید سامانه‌های پیشرفته خارجی، تحقیق و مطالعه روی طراحی، تولید و ساخت سامانه‌های بومی در نیروی پدافند هوایی ارتش آغاز شد.

پس از عدم تحویل سامانه پدافند هوایی برد بلند، اس ۳۰۰ به ایران کارکنان پدافند هوایی ارتش در سال ۱۳۸۹ با تشکیل گروهی از افسران نخبه اقدام به مطالعه و تحقیق و جمع آوری اطلاعات برای طراحی یک سامانه موشکی ارتفاع بلند پدافندی نمودند، این گروه از نفرانی تشکیل شد که دارای تخصص‌های عملیات، نگهداری، زمین به هوا، الکترو مکانیک، ارتباطات و فن آوری اطلاعات و رایانه بودند و با دستور فرمانده وقت قرارگاه پدافند هوایی دفتر مستقل پروژه‌های خاص که یک ساختار غیر سازمانی و مخصوص به این نوع از مطالعات بود، با پنج کمیته راداری، فرماندهی و کنترل، موشک و تجهیزات زمینی، ارتباطات و فاوا و کمیته سامانه و سلاح شکل گرفت تا بزرگترین چالش دفاع هوایی را که برای هر کشوری می‌تواند بحران ایجاد کند پوشش دهد.

این دفتر مستقل با حمایت‌های فرمانده محترم وقت ارتش و فرمانده قرارگاه پدافند هوایی اقدام به طراحی سامانه و سلاح برد بلند، بومی با توجه به نیاز پدافند هوایی نمود و نام طرح با الهام از بیانات مقام معظم رهبری در خصوص باور به این پروژه بومی به نام پروژه باورنامگذاری شد. پروژه باور اولین تلاش برای طراحی و تولید یک سامانه پیشرفته و منحصر به فرد ارتفاع بلند بود که کسی تصور ساخت آن در کشور را نداشت.

کار سخت و طاقت فرسای طراحی سامانه‌ای در لبه فن آوری روز دنیا آغاز شده بود و این نیاز احساس شد تا از توانایی و ظرفیت علمی و صنعتی در دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش بنیان در راه پیشرفت این پروژه استفاده شود و بر همین اساس همکاری راهبردی میان گروه طراحی پدافند هوایی ارتش و دانشگاه‌های صنعتی کشور شکل گرفت و با استفاده از توان علمی مجموعه‌های دانش بنیان پیشرفت‌های چشم گیری در حوزه‌های رادارای ارتباطی و الکترونیکی این پروژه ایجاد شد. حضور ۱۰ دانشگاه مطرح کشور و ۱۰۰ شرکت دانش بنیان در این طرح نشان از عظمت این طرح داشت و باعث شد تا زنجیره کامل و دقیقی از تجربیات عملیاتی و تخصص‌های علمی و فنی برای موفقیت پروژه باور ۳۷۳ شکل بگیرد. پس از اتمام فرایند طراحی پروژه توسط کارکنان پدافند هوایی ارتش و کارشناسان وزارت دفاع برای تأمین بودجه و مراحل صنعتی سازی، این طرح به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ارائه شد و پس از امکان سنجی های لازم طرح تولید اولین سامانه سلاح دفاع هوایی دور برد کشور با بودجه مناسب در وزارت دفاع به تصویب رسید.

با انعقاد تفاهم نامه‌ای میان پدافند هوایی ارتش و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح حالا پروژه باور ۳۷۳ وارد مرحله جدیدتری می‌شود و از این پس وزارت دفاع با توجه به نیازهای خود و با استفاده از طرح منحصر به فرد موجود قسمت‌های مختلف این سامانه را تولید می کند و نظارت مستمر کارشناسان پدافند هوایی بر روند تولید و نیازهای عملیاتی، نسل کارایی از یک سامانه و سلاح دفاعی را به گستره آسمان معرفی می‌کند.

اعلام زمان عملیات برای نسخه آزمایشی باور ۳۷۳ سکوتی همراه با انتظار را برای کارشناسان نظامی در پی داشت، توانایی کشف همزمان ۱۰۰ هدف، اولویت بندی ۱۰۰ هدف و برنامه ریزی برای درگیری همزمان با ۶ هدف اصلی به معنای پشت سر گذاشتن نمونه‌های مشابه خارجی است و در عرف نظامی به این معناست که یک هنگ کامل از این سامانه به راحتی با ۳۶ هدف درگیری مؤثر خواهد داشت.

تمامی مراحل طراحی و تولید سامانه باور ۳۷۳ بر اساس اولویت‌های رزمی و شرایط جغرافیایی کشور انجام شده و نتیجه آن به معنای فعالیت مداوم سامانه در تمامی وضعیت‌های آب و هوایی از گرم‌ترین تا سرد ترین نقطه کشور است و برای آموزش نیاز به اعزام نفرات به خارج از کشور نخواهد بود (مصاحبه امیر صباحی فرد در خصوص توانایی سامانه که قبلاً ضبط شده، مصاحبه با کارشناسان پدافند هوایی)

راهی که در کشورهای پیشرفته دنیا قریب به صد سال زمان برده، در ایران اسلامی ساخت این سامانه در زمانی کمتر از ۱۰ سال به محصول عملیاتی منتج شده است. کارشناسان و محققان نظامی هرگز انتظار تمجید متخصصی‌های دیگر کشورها را ندارند اما اعتراف علنی به موفقیت این نسل از تجهیزات دفاعی و به ثمر نشستن باور ایرانی را به متفاوتی را برای مدافعان آسمان کشور باز کرده که نخستین نتیجه آن آسمانی امن تر از همیشه برای ایرانیان و خطرناک برای دشمنان این آب و خاک است.

باور ۳۷۳ با تلاش جوانان این مرز و بوم و با تکیه بر آموزه‌های دینی و اعتقادی و تأسی از رهنمودهای فرماندهی معظم کل قوا به نتیجه رسید و دست آوردی برای همه کشور است که باعث بازدارندگی برای دشمنان و مایه امید و دلگرمی مردم و جذب نخبگان علمی و صنعتی کشور شده و ابتدای راهی است که به فتح قله‌های بلند ترمتنهی می‌شود.

Alborz.payam@gmail.com